

**BULETINE INFORMATIVE
PRIVIND INUNDAȚIILE DE PE
RÂUL TÂRNAVA MARE
DIN 3 IULIE 1975,
ÎN MEDIAS**

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA

MINISTERUL DE INTERNE

ARHIVA

FOND INFORMATIV

Dosar Nr. 42

Vol. Nr. 7

Privind BULETINE INFORMATIVE

MEDIAS

8 iulie 1975

Securitatea din Mediaș

**NOTĂ (RAPORT) privind starea de spirit din Mediaș
după inundațiile din 3 iulie 1975**

Documentul conține măsurile luate de autorități în principalele obiective economice și industriale de pe raza orașului Mediaș, inventarierea pagubelor produse și remedierea acestora, precum și comentariile cetățenilor obișnuiți privind consecințele acestei calamități.

(ACNSAS, fond Documentar, dosar nr. 8677, vol. 7, ff. 74 - 78)

N O T A

=====

- 8 iulie 1975 -

Răspunzînd cu încredere și devotament chemării adresate de către conducerea superioară de partid, sub directa conducere a organelor superioare și locale de partid, oamenii muncii din municipiul Medias obțin noi succese în scurtarea termenelor de dare în funcțiune a obiectivelor economice și lichidarea urmărilor inundației din 3 iulie 1975.-

În ziua de 7 iulie a.c. salariații întreprinderilor, muncitorii detașați pentru sprijin din alte localități din țară, militarii și ofițerii Ministerului de interne și ai M.A.N., cu o prezență de aproape sută la sută, au muncit conștiincios în toate obiectivele afectate de inundații.-

Starea de spirit a salariaților și aproape a întregii populații este bună. Datorită unor zvonuri, legate de o nouă creștere peste cota inundabilă a râului Tîrnava Mare precum și ploii abundente căzute, oamenii au devenit neliniștiți, unii au încetat temporar lucrul, iar alții, ca unii navetiști și cei din zona inundabilă au plecat de la lucru mai devreme.-

Ca urmare a muncii desfășurate, situația în obiectivele economice se prezintă astfel:

Intr. "Automecanica": munca s-a desfășurat mai organizat și eficient, existînd și utilajele necesare acestuia. Se întîmpină greutăți mari în desfundarea canalelor, acestea avînd comunicația încă între ele și infundîndu-se repede. La unele din ele nu se cunoaște nici direcția în care se scurge și nici din proiect nu rezultă cu claritate acest lucru. Ca urmare a ploii torențiale, o parte din canale au ieșit, introducînd din nou apă în secții, fiind necesar să se reia acțiunea de scoatere a apei cu motopompele și vidanjerile.-

O parte din muncitori au venit cu întîrziere la lucru, pe la ora 8,00 sau chiar 9,00, iar după ora 15,00 pleacă acasă în grupuri mari, fie pe poarta de acces, fie prin alte locuri. Sînt informații că mai sînt muncitori care se sustrag de la lucru, în special tineret, unii ascunzîndu-se în vestiare unde joacă cărți. S-au întreprins acțiuni pentru depistarea acestora și aplicarea prevederilor

legale și s-a informat conducerea întreprinderii.-

Se comentează negativ modul cum s-a organizat evacuarea bunurilor întreprinderii înaintea inundației.-

Astfel, cele 150 mașini frigorifice pregătite să fie livrate nu au putut fi evacuate, deoarece nu au avut baterii, benzină și nici posibilități de remorcare. Caroseria lor trebuie desfăcută și schimbată termoizolația.-

Tablourile de comandă, releele de la centrala termică sînt în pericol să se degradeze, întrucît nu există specialiști automatisti pentru repararea lor. Au venit un grup de specialiști automatisti în jurul orei 11, dar nu au lucrat, preocupîndu-se de cazan.-

Intr. "Tîrnava":

Activitatea a fost organizată mai bine, s-au primit mijloacele de transport necesare. Este necesar ca factorii de răspundere, maistrii, șefii de echipă, să stea mai mult în rîndul muncitorilor, să fie exemplu personal, deoarece mai sînt mulți care încă nu se situează în fruntea colectivelor. Un astfel de exemplu se întîlnește la secția țesătorie.-

La secția țesătorie III, acțiunea de înlăturare a efectelor inundației a început în ziua de 7 iulie 1975, în jurul orelor 10,00, cînd au primit curent electric. Aici se va lucra și în timpul nopții la spălarea războaielor.-

S-au primit vîdanjerile solicitate și o motopompă iar militarii au fost folosiți mai rațional.-

Muncitorii care locuiesc în cartierul Gura Cîmpului au început lucrul după ora 6,30, deoarece mașinile pe linia autobuzului 7 au început să circule abia în jurul orei 6,10 în loc de 5,40.-

Svonul privind o nouă inundație, a sustras pe mulți de la lucru.-

Fabrica "Salconserv" :

A lucrat efectiv în două schimburi. S-a terminat rezidirea cu șamot a celor trei cuptoare de la centrala termică, urmînd a se executa uscarea acestora. A fost redat parțial curentul electric la unele sectoare, urmînd ca în 8.07.1975 să se dea curent electric tuturor sectoarelor.-

Secția pentru salam de Sibiu a lucrat și livrat primele cantități de salam pentru export.-

Intr. "Emailul Rosu" :

A continuat operațiunea de spălare și curățire a halelor și mașinilor la secția I mecanică, secția email, laborator și altele. A fost aprins focul la trei cuptoare din secția email pentru uscarea însă șeful secției e de părere că rezultatele vor fi slabe (a lipsit pînă în 7.07.1975).-

Intreprinderea a primit în sprijin 78 muncitori de la întreprinderile din municipiul Sibiu.-

Svonul privind o nouă inundație a tăiat elanul de muncă, un număr de 30 - 40 salariați au stat pe malul rîului să vadă dacă crește sau nu.-

Au fost prezenți majoritatea salariaților.-

În ziua de 6.07.1975, au fost absenți un număr de 97 muncitori. Urmează a se verifica, cîți din ei au fost afectați de inundația din 3 iulie 1975.-

La sectorul II "Ideal", ca urmare a svonului privind o nouă inundație, un număr de aproximativ 30 angajați au plecat acasă, pentru a-și salva bunurile personale. Randamentul celor două schimburi a fost mai scăzut datorită acestei situații. Nu are încă curent electric. Se lucrează la secția de înaltă tensiune și urmează să primească curent electric.-

Navetiștii din localitatea Buzd, acuză I.T.A. că nu pune la dispoziție autobuse suficiente. În zilele de 6 și 7.07.1975, un număr de 80 muncitori au venit la serviciu pe jos.-

Institutul de cercetări I.C.P.A.O.

Au lucrat în schimb prelungit de la 6,30 la 19,00.-

S-a terminat verificarea conductei de gaz metan, primind gaz în toată rețeaua interioară.-

A fost încheiată verificarea cuptoarelor tehnologice și a început uscarea lor prin foc deschis.-

A continuat verificarea instalații și tablourilor electrice, urmînd a fi puse sub tensiune în ziua de 8.07.1975.-

S-a intrat în fază avansată de pornire a instalațiilor și compresoarelor utilitare și tehnologice.-

A existat aceeași stare de spirit legat de o nouă inundație.-

La sectorul "EST", s-a lucrat organizat la curățirea și montarea aparaturii electrice și de control.-

A fost terminată montarea pînă la punerea în funcțiune a două stații, iar alte două vor fi terminate în ziua de 8.07.1975. Pentru punerea în funcție a stației de sinteză a acidului acrilic sînt necesare : 600 kg azotat de potasiu, 100 kg azotat de sodiu și 400 kg. azotit de sodiu. Este necesară intervenția energică la Ministerul Ind. Chimice pentru o repartiție urgentă de la Combinatul Chimic Făgăraș.-

Este necesară uscarea urgentă a stației de transformare pentru curent electric, urmînd ca în ziua de 8.07.a.c. să fie re-cordați la rețeaua de curent electric.-

O serie de motoare electrice au fost trimise spre uscare la IRES - Sibiu, urmînd ca în două zile să fie readuse.-

Se preconizează punerea în funcțiune cu o capacitate de 80 % în ziua de 9.07.1975.-

Se impun măsuri pentru aducerea de pe străzile din apropierea sectorului a celor 5 butoaie și cazane pline cu acizi, care pot provoca accidente, scoase din sector cu ocazia inundației. Este necesar un grafer pentru ridicarea lor. Conducerea institutului cunoaște această situație.-

Uzina Mecanică Gaz Metan

Au perspective de punere în funcțiune în ziua de 8.07.1975. La secția forjă s-a dat foc la cuptor pentru uscare. Uscarea durează trei zile, după care poate intra în producție. La secția aparate de gaze se va lucra parțial din data de 8.07.1975, iar după punerea în funcțiune a instalației electrice va lucra cu toată capacitatea.-

Secția sudură este gata pentru funcționare din momentul alimentării cu curent electric.-

Secția reparații se află în aceeași situație, la fel și turnătoria.-

La secția strungărie 17 strunguri sînt curățate, rămînd de rezolvat alimentarea cu curent electric și verificarea tablourilor electrice.-

Din verificări a rezultat că există unele persoane care din 3.07.1975 nu au fost la serviciu.-

GUTAU TROFIL, născut la [redacted] în Avrămeni, jud. Botoșani, lăcătuș la secția de construcții metalice, domiciliat în Mediaș, str. [redacted].-

PRODAN VASILE, născut la [redacted] în Avrămeni, domiciliat în Mediaș, str. [redacted].-

BALANESCU ELENA, născută la [redacted] în Tecuci, domiciliată în Mediaș str. [redacted].

Persoanele susmenționate nu au fost afectate de inundații. Urmează a se face cercetările legale.-

Intreprinderea Transport Auto Gaz Metan

A lucrat normal. Se simte lipsa energiei electrice, deși întreaga rețea a fost verificată. Stația "trafo" nu a fost verificată încă de salariații IRES - Mediaș. Starea de spirit este bună și se muncește conștiincios.-

Baza de aprovizionare Gaz Metan

A intrat în activitate normală. Se lucrează la recuperarea benzinei din rezervorul de 23.000 l, în care a intrat apă la inundație, precum și pentru recuperarea altor bunuri materiale. A rămas apă în subsolul unei magazii, cea 30 cm, datorită infiltrațiilor de apă din sol.-

Atelierul de prototipuri al C.C.P.Gaz Metan

A instalat ultimele motoare electrice, s-a făcut revizia tehnică și va intra în funcțiune odată cu racordarea la curent electric.-

Intr. "8 Mai"

A intrat în funcțiune cu capacitate totală secția croit și secția asamblat încălțăminte, producându-se 2.000 perechi pantofi.-

La secția ștanț cablurile electrice nu au rezistat și trebuie înlocuite pe porțiuni. Aici au lucrat electricienii de la Intreprinderea "13 Decembrie" Sibiu, care s-au prezentat la program la ora 9,00 și au vrut să plece la orele 14,00. La intervenția organelor noastre au rămas la lucru până la orele 18,00.-

În 8.07.a.c. se va da și această secție în folosință.-

A intrat în funcțiune cu capacitate totală, secția de curele, șei și articole de sport și pentru industria textilă. Au pregătit materia primă, au făcut probele mașinilor și s-au remediat articole care au fost afectate în timpul inundației.-

Secția articole pentru protecție a lucrat la capacitatea totală.-

A fost reparată instalația electrică la secția tăbăcării minerală, urmînd a intra în funcție după repararea centralii termice. S-a lucrat productiv 13 t piele în fazele de producție care nu necesită apă caldă.-

A fost curățit depozitul de chimicale, care a fost afectat cel mai mult din întreprindere.-

S-au primit ajutoare de la f-ca "Vitrometan", fiecare executînd cîte o normă fixă pînă la orele 15,00.-

I.R.E.S. Medias :

Au fost puse în funcțiune circuitele pentru intr. "Automecanica", urmează să primească intr. "Emailul Roșu" și "Salconserv" la cerere.-

În noaptea de 7 - 8.07.1975 va primi curent Uzina Mecanică Gaz Metan, Chimigaz, Emailul Roșu - Sectorul II.-

Au fost terminate lucrările la stația de epurare a Unității militare de aviație, care la cerere va primi curent electric.-

Nu poate fi pusă sub tensiune Fabrica de Mobilă, care are trimise la Sibiu unele piese pentru reparare și uscare.-

Iluminatul în oraș a fost dat în proporție de 60 % pentru uzul casnic.-

Nu pot primi curent comunele și satele Dîrles, Smig, Curci, Alma-Dumbrăveni, Tîrnava, Micăsasa, Seica Mică, Chesler și Tapu, din cauza defecțiunilor pe teren, stîlpi căzuți și fire rupte.-

Defecțiunile vor fi remediate în cursul zilei de 8.07.1975.-

Uzina de apă:

Funcționează la capacitatea de 1200 dm³/minut. Se lucrează la umplerea rezervoarelor de la Întreprinderea de Industrializare a laptelui, f-ca de Geamuri și cartierul Gura Cîmpului.-

Datorită impurităților mari ce vin din râul Tîrnava Mare, la orele 15,40 s-a impus oprirea uzinei pentru curățirea de nămol a filtrelor și bazinelor de filtrare și tratarea apei. La orele 17,30 a fost repusă în funcțiune.-

Datorită impurităților mari apa este tratată cu cantități duble de clor, care este otrăvitor populației ce o consumă.-

A continuat spălarea și uscarea instalațiilor de pornire la o motopompă și sudarea carcasei unui motor electric de 50 Kw, care este folosită ca pompă de rezervă.-

Un număr de trei motoare electrice au depășit cu 3 - 5 ani termenul de funcționare, sînt uzate și pe viitor se impune schimbarea lor.-

Stafia de probe și cimentare

A luat măsuri de consolidarea conductelor de gaz metan care traversează râul Tîrnava Mare spre cartierul Gura Cîmpului și f-ca "Vitrometan" Mediaș.-

Au ridicat la nivel pentru evitarea unei noi inundații 4 motoare "VOLA" și "TATRA", pompele electrice, electromotoarele și materialele din magazii.-

Au trimis echipe pentru repunerea în funcțiune a două sonde inundate în jud. Mureș și Harghita.-

Nu s-au pus în funcțiune cinci mașini unelte, deoarece statorii motoarelor electrice nu s-au uscat complet. Vor fi puse în funcțiune în ziua de 8.07.1975.-

Fabrica de mobilă

Lucrările de lichidare a urmărilor inundației, au fost aduse la normal prin contribuția militarilor, trupelor de securitate și M.A.N., precum și a cadrelor din Ministerul de Interne.-

Muncitorii care lucrează în acord sînt alarmați de faptul că nu vor primi salariu în raport cu munca depusă pînă la venirea inundațiilor.-

Stafia de Exploatare și Distribuție Gaz Metan

A repus în funcțiune conductele ce alimentează intr. "Tîrnava". Astfel, toate obiectivele economice au asigurat gazul metan necesar.-

S-au verificat stațiile de refulare a gazului de la obiectivele economice.-

Au fost continuate operațiile de curățire a utilajelor și contoarelor de gaz murdare de ml.-

Echipele au lucrat pentru înlăturarea defectelor de la diferiți consumatori particulari.-

Din informațiile ce le posedăm rezultă că mulți cetățeni critică faptul că măsurile luate de către comandamentul național constituit în 1970, ca urmare a inundațiilor, nu au fost corespunzătoare. Nu s-a făcut îndiguire solidă. Pagubele provocate de inundații sînt mai mari decît costul îndiguirilor.-

Se apreciază că pagubele produse de inundații vor avea efect negativ asupra nivelului de trai în viitorii ani și că se vor introduce raționalizări la alimentele de bază ca: pîine, zahăr, ulei și altele.-

Unele din elementele cunoscute și anterior cu poziție dușmănoasă, au găsit pretextul inundației pentru continuarea unor astfel de atitudini.-

Astfel, MUNTEANU TRAIAN, născut la [redacted] în Alba Iulia fiul lui Constantin și Maria, zugrav, vopsitor la fabrica "8 Mai" Mediaș, a afirmat:

"Am văzut aseară la televizor cît erau de speriați acum cînd au văzut că merge planul așa de bine. S-a dus totul peste cap. Ce rost are planul cincinal că l-au făcut înainte de termen ? Nimic. Au zăpăcit oamenii să facă mult și repede ca să-i ajungem pe americani și iată în 24 de ore se duce tot planul. Dumnezeu știe ce face".-

Susnumitul a fost avertizat anterior pentru manifestări dușmănoase.-

Numitul SCHULLER MIHAIL, născut la [redacted] în Mediaș, fiul lui Simion și Maria, zugrav vopsitor la f-ca "8 Mai", domiciliat în Mediaș, str. [redacted] lucrat pentru manifestări ostile, a afirmat :

"Bine a fost programată și asta. Dumnezeu știe ce face și cînd să o trimită. Tot din cinci în cinci ani nu strică. Dar nu a fost destul de mare. Trebuia să nu se mai vadă fabrica".-

Numitul MILIK ARPAD, membru activ al sectei ilegale "Martorii lui Iehova", vorbind despre inundații, a afirmat:

"Ceea ce vine trebuia să vină și noi nu ne putem opune. Acestea sînt primele semne a greutăților care vor urma prin lipsa de alimente".-

Numitul CULEA NICOLAE, născut la [redacted] în Ruscina-Bulgaria, fiul lui Alexandru și Florica, pensionar, domiciliat în Mediaș, str. [redacted], a afirmat:

"Nimeni nu a crezut că vine apă mare. Autoritățile locale sînt mult de vină că nu au luat măsuri de evacuare din timp. Cu toată experiența lui 1970 și cu înființarea

comandamentului apelor, nu au luat măsuri, ci pentru "plan" s-a neglijat totul, lucrându-se pînă la ora 6,00. Conducerea știind situația din Sighișoara, s-a mulțumit să urle și să vocifereze, dar măsuri n-au luat decît foarte tîrziu. Sibiul a trimis 3 - 4 elicoptere, cu ce scop nu știu, probabil să vadă domni dezastrelor. După toate acestea nu vă mai spun ce prost stăm cu aprovizionarea".-

Numital BERTLEFF MELLITA, născută la [redacted] în Mediaș, fiica lui Ioan și Hilda-Nora, din Mediaș, str. [redacted], a afirmat:

"Situația este disperată, în mizeria asta nu se mai poate trăi, toate și numai în țara asta se întîmplă. Singurul lucru cu care am ieșit din casă au fost actele și formularele. Tata n-are nici o tragere de inimă să refacem totul, speră să putem pleca și noi lîngă ai noștri. Catastrofa asta o putem folosi ca un atuu în favoarea noastră, ne poate fi de ajutor. Au dreptate ai noștri, e incomparabil nivelul de trai de aici și de acolo".-

Verificînd activitatea cultelor legale și sectelor, am stabilit că acestea au avut duminică puțini credincioși prezenți la slujbe. Preoții ortodocși au ținut slujbe scurte de o oră dimineața, cu o oră înainte și au îndemnat pe aceștia să meargă la muncă, să ajute la salvarea bunurilor din întreprinderi și a bunurilor particulare a celorlalți oameni. Să sprijine acțiunile luate de conducerea statului.-

În vederea aplicării Decretului Prezidențial cu privire la starea de necesitate, organele noastre au întreprins măsuri pentru identificarea și cercetarea elementelor care refuză să lucreze sau nu s-au prezentat la serviciu după inundații în mod nejustificat.-

Au fost identificate elementele care au absentat de la serviciu (3) și se cercetează cauzele neprezentării lor.-

Tot în această direcție, împreună cu factorii de conducere din obiectivele economice, s-a atras atenția asupra respectării decretului.-

Cei care se sustrag de la muncă sau nu muncesc efectiv sînt legitimați, identificați și avertizați asupra consecințelor ce le vor avea de suferit ca urmare a acțiunilor lor.-